

Előszó

A rendkívül vízhiányos tavasz után egy extrém száraz nyár sújtja hazánkat. A feljegyzések szerint – a címlapunkon lévő – az aszály jelképévé vált Ínség-szikla már 1841-ben, 1857-ben és 1863-ban is kidugta fejét a Dunából a Gellért-hegy lábánál. 2018 őszén – amikor a

Duna az addig mért rekordalacsony, 33 centiméteres szintig apadt – a szikla szinte teljes egészében szárazra került. A globális felmelegedés és a szélsőséges időjárás miatt az Ínség-szikla felbukkanása az utóbbi években – így 2022-ben, 2025-ben és 2026-ban is – egyre gyakoribbá vált. Szomorú tény, de a Dunán 2026 szeptemberében a budapesti vízmércén mért 0 centiméteres vízállás 33 centiméterrel haladta alul az eddig mért legalacsonyabb vízszintet. Ezért folyóiratunk ismételtelen kiemelten foglalkozik az aszályal és a kisvizekkel.

A Hidrológiai Közlöny Tudományos Közlemények rovatában két írás is az aszályra fókuszál.

Józsa János, Baranya Sándor és Timár Gábor „Rekord kisvizek Magyarországon: mi történik a folyóinkkal?” című írása – mely szakmai jövőképet vázol fel – Pósfai Mihálynak, az MTA elnökének a felkérésére készült 2026 augusztusának első napjaiban.

Mennyi vízre van igénye egy területnek? Erre az egyre gyakrabban felmerülő kérdésre ad választ Kozák Péter és Szalma Elemér „Táji vízigény/készlet és a meglévő vízgazdálkodási infrastruktúra viszonya és konfliktusai” című, új gondolatokat tartalmazó közleménye.

A fenntartható vízgazdálkodás és a tájgazdálkodás összefonódó kapcsolatát mutatja be Verrasztó Zoltán „Vízháztartási sérülékenység a Kárpát-medencében: a táj vízmegtartó funkciójának hidrológiai jelentősége” című írása.

Fóris Attila „A nyílt vízfelület tényleges párolgásának alakulása a Tisza magyarországi szakaszán különböző becslési módszerek alapján” című közleménye a vízmérleg egyik fontos elemének becslésére ajánl módszereket. A tanulmány újdonsága, hogy hosszú időszoron, a Tisza teljes magyarországi szakaszán hasonlítja össze a párolgásbecslési módszereket.

Egy aktuális témát dolgoz fel Nagy Judit Barbara, Hajnal Géza, Szieberth Dénes és Torma Péter „A Hévízi-tó vízháztartásának vizsgálata” című írása. Az eredmények hozzájárulnak a Hévízi-tó hidrológiai működésének pontosabb megértéséhez és a fenntartható vízgazdálkodási döntések megalapozásához.

A BIM egy 3D alapú, adatvezérelt tervezési módszer, amely az építmények teljes életciklusát (tervezés, kivitelezés, üzemeltetés) támogatja. A 31/2024. ÉKM rendelet értelmében alkalmazása állami beruházásoknál kötelező, 2035-ig pedig minden állami létesítményt – köztük a vízügyi infrastruktúrát is – utólagosan modellezni kell a hatékonyabb tervezés, kivitelezés és üzemeltetés érdekében. Luczó Ádám „Az építményinformációs modellezés

(BIM) felhasználási lehetőségei az árvíz- és belvízvédelemben” című közleménye három külföldi esettanulmány vizsgálatával mutatja be a BIM-környezet alkalmazásának lehetőségét az árvíz- és belvízvédelemben.

A „NYÍLT LEVÉL – Gondolatok az egykori VÍZGAZDÁLKODÁSI TUDOMÁNYOS KUTATÓ INTÉZET-ről egy új VÍZGAZDÁLKODÁSI TUDOMÁNYOS KUTATÓ KÖZPONT-ért!” című írás, melyet az egykori kutató központ munkatársai írtak alá, a döntéshozók figyelmét hívja fel arra, hogy napjainkban egyre sürgetőbbé válik egy olyan kutatóhely újbóli megalapítása, melynek feladata az ország vízkészleteivel kapcsolatos tudományos kutatás, mérés, elemzés, operatív előrejelzés, műszaki fejlesztés és kutatás-koordináció lenne.

Hidrológiai Közlöny 2026. évi 2. számában tettük közzé Hajnal Géza „Szegény vízmérnök panasza Lányi András Karátson Gáborról szóló könyvét olvasván” című írását. A FÓRUM rovatban most Lányi András „Válasz Hajnal Gézának” című üzenetét közöljük, remélve, hogy idővel a Bős-Nagymaros-ügyben „A harcot, amelyet őseink vívtak, békévé oldja az emlékezés”.

Az Események rovatban a Magyar Hidrológiai Társaság XLIII. Országos Vándorgyűléséről számolunk be, melynek Gödöllőn a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szent István Campusra adott helyet.

Az Ifjúsági sarok rovatunkban büszkeséggel és örömmel számolunk be a 2026-os Stockholm Junior Water Prize nemzetközi döntőjéről, ahol a 15 éves Ivánka Laura a „Diploma of Excellence” díjat nyerte meg.

Nekrológ rovatunkban Szanyi János, Kovács Balázs és Almási István megemlékezésével tisztelettel búcsúzunk Tóth József professzor úrtól, aki saját iskolát teremtve hidrogeológusok egész generációját nevelte ki a világ minden tájáról, szakértőként pedig öt kontinens számos országában megfordult.

Szlávik Lajos megemlékezésével veszünk búcsút Szabó Mátyástól, a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság egykori igazgatójától, aki munkásságával maradandó értéket teremtett a vízügyi szolgálat és a közösség javára.

Szintén a Nekrológ rovatunkban búcsúzunk Csatári Andrástól, aki a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Intézet (VITUKI) munkatársaként több mint fél évszázadon keresztül volt a hazánkban zajló vízrajzi mérések egyik meghatározó alakja.

Köszönetemet fejezem ki a szerzőknek, a bírálóknak és a szerkesztőbizottságnak, hogy munkájukkal segítették a kötet megjelenését.

A Hidrológiai Közlöny 2026. évi angol kötete már kiadásra került. Azonban a 2027-es kötetünkhöz ismételtelen várjuk a magyar nyelvű dolgozatokhoz hasonlóan magas tudományos színvonalú angol nyelvű közleményeket!

Major Veronika
a Hidrológiai Közlöny főszerkesztője